

LÄRARPROGRAMMET, 90 HÖGSKOLEPOÄNG Teacher Education Programme, 90 ECTS

Utbildningsprogrammet är inrättat den 28 november 2001 av sektionsnämnden för lärarutbildning. Utbildningsplanen är senast fastställd den 30 mars 2007 av fakultetsnämnden för utbildningsvetenskap.

1 ALLMÄNT

Den som vill bli lärare, och har annan högskoleutbildning, kan genom Lärarprogrammet, 90 högskolepoäng, läsa det allmänna utbildningsområdet som en fristående utbildning och därefter erhålla lärarexamen. Profileringen mot verksamhetsfält, skolår och ämnen/ämnedområden sker dels genom de val som studenterna gjort inom ramen för sin tidigare högskoleutbildning, dels inom ramen för studierna inom det allmänna utbildningsområdet.

Utbildningen omfattar 90 högskolepoäng och leder, i kombination med den tidigare högskoleutbildningen, till en lärarexamen (enligt bestämmelserna i bilaga 2, högskoleförordningen [HF], före förändringen genom SFS 2006:1053).

2 UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för utbildning på grundnivå

Utbildning på grundnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på grundnivå skall utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,

- följa kunskapsutvecklingen, och
 - utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.
- (1 kap. 8 § högskolelagen [HL])

2.2 Mål för Lärarprogrammet

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 8 § HL)

För att få lärarexamen skall studenten ha de kunskaper och de färdigheter som behövs för att förverkliga förskolans, skolans eller vuxenutbildningens mål samt för att medverka i utvecklingen av respektive verksamhet enligt gällande föreskrifter och riktlinjer. Studenten skall vidare kunna

- omsätta goda och relevanta kunskaper i ämnen eller ämnesområden så att alla elever lär och utvecklas,
- analysera, bedöma, dokumentera och värdera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål samt informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare,
- förmedla och förankra samhällets och demokratins värdegrund,
- orientera sig om, förmedla, förankra och tillämpa gällande regelverk som syftar till att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever,
- orientera sig om, analysera och ta ställning till allmänmänniska frågor, ekologiska livsbetingelser och förändringar i omvärlden,
- inse betydelsen av könsskillnader i undervisningssituationen och vid presentation av ämnesstoffet,
- självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet samt delta i ledningen av denna,
- tillvarata och systematisera egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat som grund för utveckling i yrkesverksamheten,
- använda informationsteknik i den pedagogiska utvecklingen och inse betydelsen av massmediers roll för denna.

Studenten skall därutöver ha kunskap om betydelsen av läs- och skrivinlärning och om matematikens betydelse för elevers kunskapsutveckling.

För att få lärarexamen med inriktning mot undervisning i

- förskola, förskoleklass och grundskolans tidigare år skall studenten ha fördjupas kunskap i läs- och skrivinlärning och i grundläggande matematikinlärning,
- grundskolans senare år och i gymnasieskolan skall studenten ha fördjupad kunskap i att analysera och bedöma elevers kunskapsutveckling samt ha god kunskap i betygssättning.

(bilaga 2 HF, före förändringar genom SFS 2006:1053)

3 UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Programmet byggs upp av studier inom det allmänna utbildningsområdet. Allmänt utbildningsområde, 90 högskolepoäng, består vid Örebro universitet av kurser i

pedagogik med didaktisk inriktning (A – C-nivå). Inom det allmänna utbildningsområdet är 15 högskolepoäng verksamhetsförlagda och 15 högskolepoäng utgörs av ett examensarbete.

Det allmänna utbildningsområdet är gemensamt för alla blivande lärare och har två innehållsliga kärnor, en som utgörs av för läraryrket centrala kunskapsområden och en som utgörs av tvärvetenskapliga kunskapsområden. Kunskapsområdena sätter frågor om skolans innehåll demokrati och värdegrund, socialisation, lärande, kommunikation, specialpedagogik, utbildningsverksamheternas samhällsuppdrag samt om ekologiska betingelser och biologisk mångfald i fokus. Innehållet i programmet perspektiveras utifrån mångfaldsfrågor.

3.2 Kurser som ingår i programmet

- Pedagogik med didaktisk inriktning A, 30 högskolepoäng

Kursens centrala och övergripande innehåll är frågor om lärares uppdrag och arbete, om utbildning och demokrati och om kommunikation och lärande. Detta innehåll är också relaterat till den verksamhetsförlagda utbildningen som löper parallellt genom kursen och omfattar 7,5 högskolepoäng. Studierna under den verksamhetsförlagda utbildningen innebär möjlighet till lärande i och reflektion över lärararbetets förutsättningar och villkor.

- Pedagogik med didaktisk inriktning B II, 30 högskolepoäng

Kursen fördjupar eller breddar de centrala frågorna om lärares uppdrag och arbete, om utbildning och demokrati och om kommunikation och lärande. Kursen har även ett innehåll som är specifikt för den verksamhet som den studerande avser att arbeta inom. Särskilt fokus riktas mot skolans innehåll, och mot specialpedagogiska frågor. För studerande som inriktar sig mot de yngre åldrarna står också frågor om läs-, skriv- och matematikinlärning i centrum. För studerande som inriktar sig mot de senare åren studeras frågor inom ekologi och miljödidaktik. Kursen innehåller 7,5 högskolepoäng av sammanhållen verksamhetsförlagd utbildning förlagd till det verksamhetsområde som den studerande avser att arbeta inom. Under den verksamhetsförlagda utbildningen skall den studerande fördjupa sina didaktiska kunskaper och färdigheter genom att självständigt ansvara för planering, genomförande, dokumentation, bedömning, betygssättning och utvärdering av undervisning/pedagogisk verksamhet.

- Pedagogik med didaktisk inriktning C, 30 högskolepoäng

Kursen ger dels en beskrivning av det didaktiska forskningsfältet, dels introduceras övergripande forskningsmetodologiska frågor. Kursen behandlar också frågor som gäller tillvägagångssätt i en vetenskaplig undersökning. Examensarbetet omfattar 15 högskolepoäng och innehåller formulering, genomförande och rapportering av en egen systematisk undersökning. Examensarbetets innehåll kan antingen beröra skolans ämnen/kunskapsområden eller mer övergripande frågor om skola och utbildning. Examensarbetet kan med fördel knytas till pågående forsknings- eller utvecklingsprojekt inom samverkansskolorna och/eller till de forskningsprojekt vid Örebro universitet som är relevant för det utbildningsvetenskapliga området.

3.3 Studieformer

Undervisningen sker bl.a. i form av föreläsningar och seminarier samt verksamhetsförlagd utbildning. Studierna är utformade för att stimulera det kritiska

reflekterandet, förmågan att söka och värdera information, förmågan att självständigt följa kunskapsutvecklingen samt förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt. För närmare information, se respektive kursplan.

4 INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE

Programmet ger möjlighet till internationellt studentutbyte inom ramen för institutionens ordinarie utbytesverksamhet.

5 BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall, enligt 6 kap. 18 § HF, betyg sättas på genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Som betyg skall, enligt 6 kap. 19 § HF, användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd om inte högskolan föreskriver annat betygsystem.

I de fall rektor medgivit avsteg från den tregradiga betygsskalan framgår detta av respektive kursplan.

Sektionsnämnden för lärarutbildning beslutade den 20 mars 2006 att på kurserna Pedagogik med didaktisk inriktning A och Pedagogik med didaktisk inriktning B II, verksamhetsförlagd utbildning inom Lärarprogrammet 90 högskolepoäng, begränsa antalet praktiktillfällen till två, samt att beslutet gäller under förutsättning att riktlinjer om stödåtgärder utarbetas och att begränsningen införs i kursplanen (Dnr CF 59-151/2006).

Om särskilda skäl föreligger kan dispens begäras, denna prövas av fakultetsnämnden för utbildningsvetenskap.

Obligatoriska moment förekommer i form av exempelvis seminarier och verksamhetsförlagd utbildning. För närmare information om kraven på obligatoriska moment och deras omfattning, se respektive kursplan.

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examination.

6 EXAMEN

Utbildningen leder till nedanstående examen enligt bestämmelserna i bilaga 2 HF, före förändringen genom SFS 2006:1053. En poäng enligt de äldre bestämmelserna motsvaras av en och en halv högskolepoäng (övergångsbestämmelser, punkt 6, SFS 2006:1053).

Lärarexamen, 120-220 poäng (Degree of Bachelor/Master of Education)

Lärarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om 120, 140, 160, 180, 200 eller 220 poäng. Utbildningen skall omfatta följande tre integrerade utbildningsområden: ett allmänt utbildningsområde om 60 poäng, ett utbildningsområde med en eller flera inriktningar om minst 40 poäng eller ämnesområde och ett utbildningsområde med en

specialisering om minst 20 poäng. Inom det allmänna utbildningsområdet skall de tvärvetenskapliga ämnesstudierna omfatta minst 30 poäng. (bilaga 2, HF)

Den som vill bli lärare efter att ha skaffat sig ämneskompetens på annat sätt skall ha möjlighet att läsa det allmänna utbildningsområdet som en fristående utbildning och därefter få lärarexamen (§ 15 Riksdagens protokoll 2000/01:18).

För undervisning och annan pedagogisk verksamhet i

- förskola, förskoleklass, grundskolans tidigare år och fritidshem samt för undervisning i modersmål krävs minst 140 poäng,
- grundskolans senare år och i gymnasieskolan, dock inte yrkesämnen i gymnasieskolan, krävs 180 poäng inklusive en respektive två fördjupning(ar) till minst 60 poäng i relevant(a) ämne(n) eller ämnesområde(n).

För undervisning i yrkesämnen i gymnasieskolan krävs 120 poäng. I stället för inriktning och specialisering krävs omfattande yrkeserfarenhet samt en relevant högskoleutbildning om minst 60 poäng eller motsvarande utbildning.

För undervisning i svenska respektive samhällskunskap i grundskolans senare år krävs minst 60 poäng och i gymnasieskolan minst 80 poäng i ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen. För undervisning i modersmål krävs inriktning om minst 60 poäng i relevant ämnesområde.

Övrigt

Av det allmänna utbildningsområdet skall minst 10 poäng vara verksamhetsförlagda. Minst 10 poäng per inriktning skall likaså vara verksamhetsförlagda

För att få lärarexamen skall studenten ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om 10 poäng.

I examensbeviset skall anges vilka inriktningar och specialiseringar som studenten har fullgjort och för vilken undervisning eller verksamhet utbildningen är avsedd. (bilaga 2, HF)

Mål, se punkt 2.2

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examina.

7 BEHÖRIGHETSVILLKOR

7.1 Behörighetsvillkor vid antagning till programmet

För att vara behörig till programmet krävs att den sökande har grundläggande behörighet. Dessutom skall den sökande uppfylla kraven för den särskilda behörigheten, som är knuten till den undervisning eller annan pedagogisk verksamhet som utbildningen är avsedd att förbereda för inom följande områden, A – D. Samtliga krav inom respektive område skall vara uppfyllda.

A. Förskola, förskoleklass, grundskolans tidigare år och fritidshem:
Avslutade högskolekurser om minst 120 högskolepoäng.

B. Grundskolans senare år:

Avslutade högskolekurser om minst 180 högskolepoäng varav minst 90 högskolepoäng inom ett ämne/ämnesområde enligt bilaga till utbildningsplanen.

C. Gymnasieskolan:

Avslutade högskolekurser om minst 180 högskolepoäng varav minst 90 högskolepoäng i två ämnen/ämnesområden (för ämnesområdena svenska respektive samhällskunskap krävs dock minst 120 högskolepoäng) varav minst ett enligt bilaga till utbildningsplanen.

D. Yrkesämnen inom gymnasieskolans a) Barn- och fritidsprogram, b) Hotell- och restaurangprogram och c) Omvårdnadsprogram:

I. För respektive gymnasieprogram krävs följande högskoleutbildning eller motsvarande:

- a) barn- och ungdomspedagogisk examen med inriktning mot förskollärare eller fritidspedagog alternativt minst 90 högskolepoäng i ämnet barn- och fritidskunskap.
- b) högskoleutbildning om minst 90 högskolepoäng i ämnet måltidskunskap.
- c) arbetsterapeut-, sjukgymnast- eller sjuksköterskeexamen alternativt minst 90 högskolepoäng i något av ämnena arbetsterapi, omvårdnadsvetenskap, sjukgymnastik eller vårdvetenskap.

II. Kvalificerad och relevant yrkeserfarenhet på heltid under den senaste femårsperioden om minst

- två år, för sökande med behörighetsgivande högskoleutbildning om minst 180 högskolepoäng.
- tre år, för sökande med behörighetsgivande högskoleutbildning om minst 90 högskolepoäng eller motsvarande.

För ytterligare information, se antagningsordningen.

7.2 Behörighetsvillkor vid antagning till kurs inom programmet

För att bli antagen till kurs inom programmet krävs att den studerande har den särskilda behörighet som föreskrivs. För att få påbörja kurserna Pedagogik med didaktisk inriktning B II respektive C krävs att respektive behörighetsgivande kurs är godkänd. Den särskilda behörigheten framgår av respektive kursplan.

8 URVAL

För behörighetsgrupp A

Urvalet sker genom att de sökande prioriteras utifrån följande meriter:

- avslutade behörighetsgivande kurser sista kompletteringsdag.
- ämnesteoritiska kunskaper i matematik och/eller inom det naturvetenskapliga området.

- ämnesteoretiska kunskaper i språk och minst 3 månaders sammanhängande studier eller arbete inom språkområdet.
- övriga högskolepoäng.

För behörighetsgrupp B och C

Urvalet sker genom att de sökande prioriteras utifrån följande meriter:

- avslutade behörighetsgivande kurser sista kompletteringsdag.
- antalet ämnen med minst 90 högskolepoäng sista kompletteringsdag.
- ämnesteoretiska kunskaper i matematik och inom det naturvetenskapliga området.
- ämnesteoretiska kunskaper i språk och minst 3 månaders sammanhängande studier eller arbete inom språkområdet.
- övriga högskolepoäng.

För behörighetsgrupp D

- avslutade behörighetsgivande kurser sista kompletteringsdag.
- övriga högskolepoäng.

9 TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING

Beslut om tillgodoräknande för erhållande av betyg på kurs fattas av examinator för den aktuella kursen (6 kap. 18 § HF).

Beslut om tillgodoräknande av kurs i generell examen, om bedömningen sker i samband med begäran om examensbevis och kan betraktas som rutinmässig, fattas av chefen för Utbildnings- och forskningsavdelningen (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

Beslut om tillgodoräknande i övriga fall fattas av respektive institutionsstyrelse (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för tillgodoräknanden.

10 ÖVRIGT

Örebro universitet har tecknat avtal om samverkan kring verksamhetsförlagd utbildning (VFU) med kommunerna i regionen (dnr CF 32-52/2005). Avtalen innebär att VFU skall göras inom dessa kommuner. Den studerande skall välja VFU-placering i skolområde/arbetslag genom Lärarutbildningsverktyget LUV.

Verksamhetsförlagd utbildning i närområdet kan ej garanteras för spanska.

För information om VFU-placering, se respektive kursplan.

- - -

IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER (6 KAP. 17 § HF)

Denna utbildningsplan gäller från och med höstterminen 2007.

De som påbörjat utbildningen höstterminen 2005 har rätt att slutföra utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som fastställdes den 26 augusti 2005 till och med höstterminen 2007.

De som påbörjat utbildningen höstterminen 2006 har rätt att slutföra utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som fastställdes den 20 mars 2006 till och med höstterminen 2008.

SPECIFICERING AV ÄMNEN/ÄMNESOMRÅDEN FÖR BEHÖRIGHETSGRUPPERNA B OCH C

Behörigheten i relation till ämnen/ämnesområden utgår från examenskravet på fördjupning till minst 90 högskolepoäng. Eventuell specifikation av behörigheten återfinns i nedanstående förteckning.

Ämnen/ämnesområden	Behörighets- grupp		Ev. specifiering av behörighet
Biologi	B	C	
Bild	B	C	
Datakunskap		C	Kravet uppnås genom 90 högskolepoäng informatik eller 90 högskolepoäng datateknik.
Ekonomiska ämnen		C	Kravet uppnås genom 90 högskolepoäng i företagsekonomi.
Filosofi		C	Kravet uppnås genom 90 högskolepoäng filosofi eller 60 högskolepoäng teoretisk filosofi och 30 högskolepoäng praktisk filosofi eller 60 högskolepoäng praktisk filosofi och 30 högskolepoäng teoretisk filosofi.
Fysik	B	C	
Geografi	B	C	Kraven uppnås genom studier om sammanlagt 90 högskolepoäng i kulturgeografi och naturgeografi.
Historia	B	C	
Idrott och hälsa	B	C	Kraven uppnås genom 90 högskolepoäng idrott/idrott och hälsa innehållande fysiska aktiviteter.
Kemi	B	C	
Matematik	B	C	Kravet uppnås genom studier om sammanlagt 90 högskolepoäng matematik varav minst 30 högskolepoäng på B-nivå.
Medier		C	Kravet uppnås genom studier om 90 högskolepoäng i medie- och kommunikationsvetenskap, filmvetenskap alternativt digital mediedesign eller motsvarande, varav 60 högskolepoäng ska vara antingen inom medie- och kommunikationsvetenskap, filmvetenskap alternativt digital mediedesign eller motsvarande.

Moderna språk	B	C	Kraven uppnås genom studier om sammanlagt 90 högskolepoäng i engelska, franska spanska eller tyska. Studierna skall även innehålla kontrastiva aspekter på svenska och det främmande språket samt språkfärdigheter i det främmande språket.
Musik	B	C	Kraven uppnås genom studier om 90 högskolepoäng i musik, vilka föregåtts av godkänt färdighetsprov.
Naturkunskap		C	Kravet uppnås genom studier om minst 90 högskolepoäng i ämnen relevanta för undervisning i naturkunskap. Studier i biologi och kemi skall alltid ingå, varav minst 60 högskolepoäng biologi. Härutöver kan fysik, naturgeografi och miljövetenskap ingå.
Psykologi		C	
Religionskunskap	B	C	Kraven uppnås genom studier om sammanlagt 90 högskolepoäng i religionsvetenskap/teologi.
Samhällskunskap	B	C	Kravet för behörighetsgrupp B uppnås genom studier om minst 90 högskolepoäng i ämnesområden som är relevanta för ämnet samhällskunskap. Med relevanta ämnen avses statskunskap, nationalekonomi, kulturgeografi, rättsvetenskap, sociologi, genusvetenskap samt kurser i samhällskunskap. Ämnena statskunskap och nationalekonomi skall ingå i dessa 90 högskolepoäng. Kravet för behörighetsgrupp C uppnås genom studier om minst 120 högskolepoäng i ämnesområden som är relevanta för ämnet samhällskunskap. Med relevanta ämnen avses statskunskap, nationalekonomi, kulturgeografi, rättsvetenskap, sociologi, genusvetenskap samt kurser i samhällskunskap. Ämnena statskunskap och nationalekonomi skall ingå i dessa 120 högskolepoäng.

Svenska	B	C	Kravet för behörighetsgrupp B uppnås genom studier om 60 högskolepoäng svenska språket och 30 högskolepoäng litteraturvetenskap eller 30 högskolepoäng svenska språket och 60 högskolepoäng litteraturvetenskap eller 45 högskolepoäng svenska språket och 45 högskolepoäng litteraturvetenskap. Kravet för behörighetsgrupp C uppnås genom studier om 60 högskolepoäng svenska språket och 60 högskolepoäng litteraturvetenskap.
Svenska som andraspråk	B	C	Kraven uppnås genom studier om 90 högskolepoäng svenska som andraspråk.
Svenskt teckenspråk	B	C	
Teknik	B	C	